

Nr 481

Av herrar **Helén** och **Källstad**, om *lättnader i arbetsbördan för rektor och lärare vid de allmänna gymnasierna.*

(Lika lydande med motion nr 397 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen avstyrks den av skolöverstyrelsen begärda uppräkningen av tillgängliga medel för anställande av biträdespersonal till rektorsexpeditionerna samt förslaget om utvidgning av försöksverksamheten med skolsekreterare m. fl. typer av befattningshavare.

Innevarande budgetår anordnas försöksverksamhet med skolsekreterare och ställföreträdande rektor vid 10 statliga gymnasier och med rektorsassistent vid 2 statliga gymnasier. Dessa försök skall ligga till grund för bedömning av den framtida organisationen av rektors administrativa hjälp. Gymnasierektorerna har — enligt skoladministrativa utredningens undersökningar — en arbetsbörda, som vida överstiger den som anses normal för statstjänstemän. Det är enligt vår mening nödvändigt, att dessa skolledare får erforderlig tid för ledningen av gymnasiets pedagogiska verksamhet. För att detta syfte skall tillgodoses, måste de avlastas vissa administrativa arbetsuppgifter. Denna avlastning kräver att rektor får en relativt kvalificerad administrativ medarbetare. Om denna förstärkning skall få den ena eller andra av ovan angivna båda former kan i dag inte avgöras. Däremot är det uppenbart att dessa bedömningar måste ske på grundval av ett betydligt bredare underlag än det som nuvarande försöksverksamhet innebär, dvs. 12 statliga gymnasier. Det är därför enligt vår mening nödvändigt, att denna försöksverksamhet utvidgas till att under budgetåret 1964/65 omfatta 15 statliga allmänna gymnasier med skolsekreterare och ställföreträdande rektor och 5 med rektorsassistent.

Vid de statliga allmänna gymnasier, där ovan nämnd försöksverksamhet ej förekommer, biträds rektor i administrativa göromål av en sekreterare, vilken vanligen är en av skolans lärare med särskilt arvode härför.

Till skolöverstyrelsen har rektorerna vid vissa sådana gymnasier anmält, att vid gymnasiet icke finnes lärare som är villiga att åtaga sig sekreteraruppdrag, i vilket ingår åligganden att bl. a. uppgöra arbetsordning och vikariera för rektor. Överstyrelsen har därför i sina petita för 1964/65 föreslagit att det belopp om 1 000 000 kr., som ställts till överstyrelsens förfogande, ökas med 150 000 kr. för bestridande av kostnader för personal som utför sekreterargöromål i de fall, då möjlighet att anställa sekreterare icke föreligger.

Då det enligt vår mening är nödvändigt, att rektor vid de statliga allmänna gymnasierna överallt erhåller erforderlig kvalificerad administrativ hjälp, finner vi det välmotiverat att riksdagen bifaller skolöverstyrelsens framställning.

Hjälp åt lärarna på institutioner m. m.

Under åttonde huvudtiteln föreslås att 300 000 kr. skall beräknas för skrivhjälp åt lärare vid de allmänna gymnasierna.

Det är enligt vår mening synnerligen välmotiverat med åtgärder som på detta sätt avlastar kvalificerad personal uppgifter, vilka kanske mera rationellt utförs av andra personalkategorier. Det framlagda förslaget bör dock kompletteras i ett avseende. Skolöverstyrelsen föreslog i sina petita för budgetåret 1964/65 att hjälp av detta slag skulle lämnas när det gäller dels lärarnas arbete på institutioner, bibliotek osv., dels rent skrivarbete. Överstyrelsen pekar på vissa förhållandevis mera kvalificerade uppgifter, som materielltillverkning, reparationer o. d., dels på mindre kvalificerade uppgifter som återställande av materielen efter laborationer, diskning m. m. Vi finner det synnerligen orationellt, att biträde inte skulle kunna lämnas lärarna för dessa uppgifter. Argumentet om lärarbristen gör det i lika hög grad motiverat, att hjälp lämnas lärarna i institutionsarbetet. Därför bör ett lika stort belopp, dvs. 300 000 kr., anvisas för hjälp åt lärarna på institutioner o. d.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,
att riksdagen måtte

1. medge att försöksverksamhet under budgetåret 1964/65 får anordnas med skolekreterare och ställföreträdande rektor vid 15 statliga allmänna gymnasier och med rektorsassistent vid 5 statliga allmänna gymnasier,

2. besluta anslå 150 000 kr. för bestridande av kostnader för personal vid de allmänna gymnasierna, som utför sekreterargöromål i de fall då möjlighet att anställa sekreterare ej föreligger,

3. besluta anslå 300 000 kr. för bestridande av kostnader för hjälp åt lärare vid de allmänna gymnasierna med arbete på institutioner, i bibliotek m. m. och skrivarbete, samt

4. i anledning av förslagen under 2. och 3. till *Statliga allmänna gymnasier m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1964/65 under åttonde huvudtiteln anvisa ett i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag med 450 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 246 325 000 kr.

Stockholm den 25 januari 1964

Gunnar Helén

Thorvald Källstad